

THEORIÆ
POSSESSIONIS
EX
JURE CIVILI ROMANOQUE
SCIAGRAPHICA ADUMBRATIO,

QUAM
EX JUSSU

AMPL. CONSIST. ACAD. AUR.
ET VENIA

CONSULT. FACULTAT. JURIDICÆ
EXAMINANDAM SISTIT

ANDREAS ERICUS AFZELIUS,

*Ph. & J. U. Doct. Juris Patr. & Romani ad Acad. Reg.
Upfaliensem Adj. Ord. Syndicus quondam Academizæ,
Jud. Territ. & ad Recognosc. Patriæ Leges
Delegatorum Unus,*

RESPONDENTE

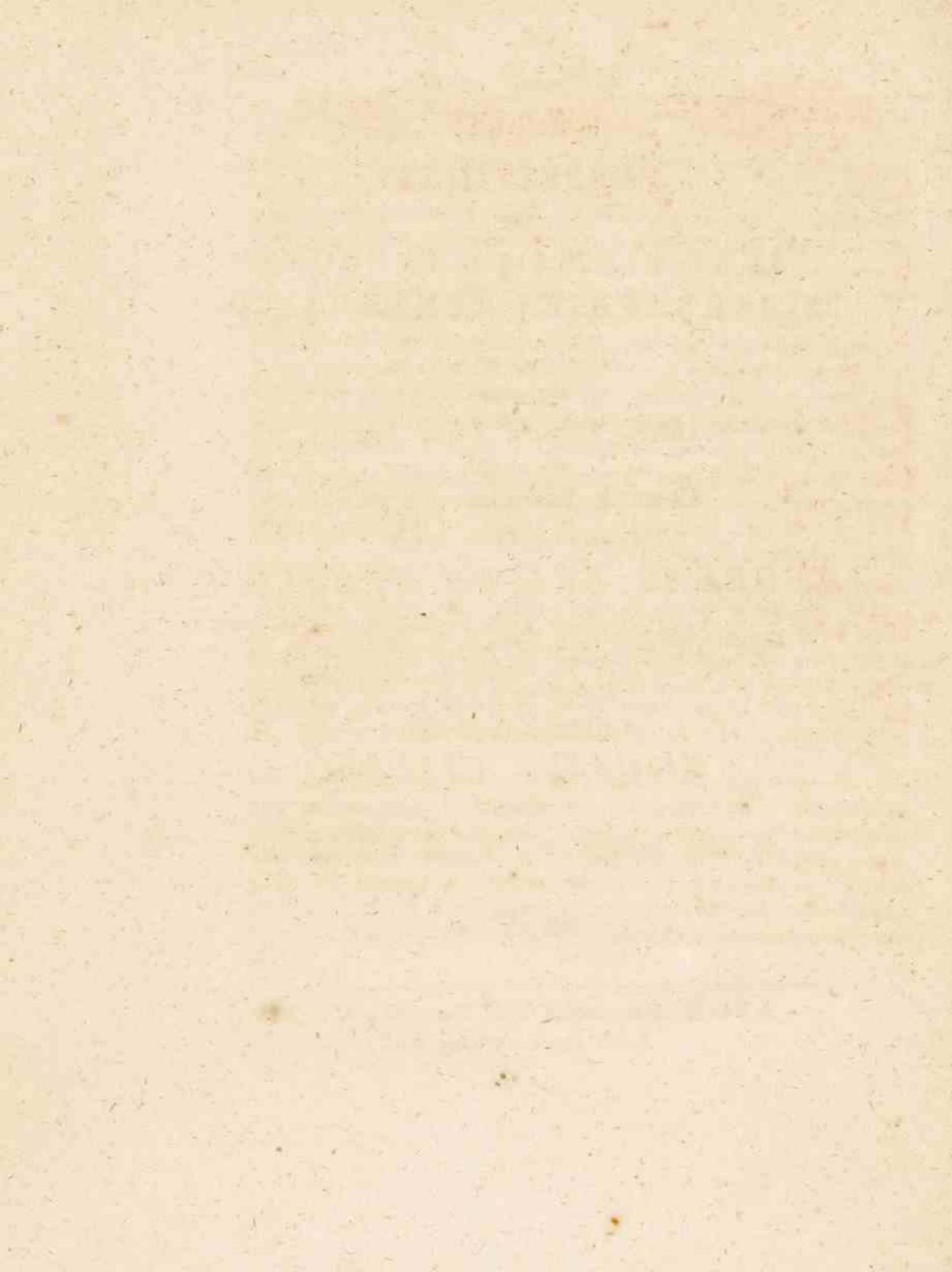
*MICHAËLE TÆDER,
Aboënsi.*

In Audit. Juridico die XIII Junii MDCCCVIII.

h. a. m. s.

PART. I.

*ABOÆ, Excudebant J. C. FRENCKELL & FIL.
Acad. Imper. Typographi.*

P. I.

Onne quod extra hominem positum est, quatenus objectum cogitetur in quod vim habere queat, *Res* appellatur. Quae vero in statu primitivo nullius est, sive *αδέσποτον*. *Communio* itaque, quam docuit *Grotius*, *primæva*, si vel cum *Pufendorffio* & qui illum fecuti sunt *negativam adfirmes*, exigui tamen admodum est momenti.

Potest quisque, in statu primitivo, in quamcumque ipsi libuerit rem, vim suam exserere, caveat modo, ne ita alter quidam eo, quod originitus suum fuerit, orbetur. Quæ licet ad *Jus Naturæ* quod *absolutum* vocant merito refertur formula, apte tamen ad *hypotheticum* illud ablegantur modi, quoquot sunt, quibus vim istam exserere homini sit datum.

Res porro omnis in sensu juridico *vel corporalis* est, *vel incorporalis*. *Illa* primo intuitu non nisi ut rationis perceptio quædam, circa indolem & genus, quantitatem aliquam, & modum, quo individualitas objecti facto quodam olim erit definienda, considerari solet; *hac autem*, *jus quoque singulare quodvis*, ut materies altioris cuiusdam juris in id quod quisque *suum* judicat, continetur.

A

In

In rebus corporalibus distinguuntur quæ earum consti-
tuunt *substantiam*, ab his, quæ *accidentalia* nominare Jurecon-
sultis mos est. Complectitur scilicet *substantia* rei omne quod
istiusmodi est, ut sine hoc essentia ejus ne cogitari quidem
posit; *accidentalia* audiunt, quibus sine, rem, ut *per se* &
certæ *cujusdam speciei existentem*, concipere non licet.

Tria autem in formanda idea ejus, quod circa rem quam-
cumque juris autumari solet, cum primis quæri sicutum est; an
scilicet Res nullius, aut in ditione *cujusdam* sit; an quæ in di-
tione *cujusdam* est, mea sit aut alterius; an denique quæ mea
est, mihi dominio competit nullis limitibus circumscripto, an
vero in eam juris quidquam a memet ipso alteri cuidam sit
concessum?

Omnia hominis in rem coepit, ejusmodi sunt in ipsam
molimina, quibus certam officiat rationem semetipsum inter
& naturæ suæ aut necessitates aut desideria. Quod autem tri-
bus perficitur modis. Aut nempe *re abutitur aliqua*, & sic
efficit, ut quoad *substantiam* suam, vel *physicam*, vel *juridi-
cam*, tota quanta vel qua partem dissolvatur; aut *utitur*, idque
sic ut *substantia* salva, nec dilatato quod *externum* suum in re
antea erat, ipsa nihilo tamen minus desideriis, sint a natura an-
cupiditate profecta, satisfaciendis inserviet; aut non nisi *fructus*
denique *ex re percipit*, & sic *salva ejus substantia*, quod an-
tea *externum erat suum sustinet auctum dilatatumque*.

Res corporales ulterius immobiles sunt aut mobiles. Illæ
aut prorsus non, aut non nisi mutata *substantia* loco moveri
possunt, has vero, in res, aliorum auxilio, vel *in specie sic
dictas mobiles*, & in res *per se mobiles*, vel *sese moventes dis-
pescere*, usu jam diu receptum.

Res autem mobiles alias sunt quæ usu consumuntur, quas-
que

que adhibere quis nequit, nisi diminuetur vel dissolvatur insimul aut physica aut juridica earum substantia; aliæ iterum quibus *salva substantia uti*, & ab ipsis utilitatem capere licitum est. Illæ hoc quoque habent peculiare: α) quod in eorum classe, una res alterius rei vice plene quidem fungi queat, quare etiam *fungibles* appellantur; β) ut numero, pondere, mensura, *commercio* solent commutari.

Ad effectum in *res extra nos positas* proferendum, primo requiritur, ut adsit *physica* quædam illius effectus *possibilitas*. Iste autem personæ, & rei cuiusdam mutuus status, in quo non modo personæ datum sit, ut *physicis* amotis impedimentis, propriis viribus in rem agat, sed ubi aliena quoque in eam potestas, *nisi actu quodam externo personæ istæ vires circumscrifiantur*, nulla est, flatum vocant *Detentionis*, quem vero *Possessionis* omnis fundamentum esse, merito sic jurium doctores pronuntiant. Quæ scilicet præsenti ista mente fit rei cuiusdam *Detentio*, ut detinens suum in usum hanc rem convertat, *Possessionem* gignit,

Competit cuicunque *juris*, rem quamcunque, quæ in *primitivo* adhuc *statu manet, detinendi*, i. e. ut *adespotam*, & in cuius *detentione* nemo iam tunc in *præsenti* moratur, pro latus apprehendendi, sibique propriam dicendi. Qua autem *detentione* quis jure quodam jamdudum constitutus est, eam quoque, quamdiu placuerit, pretendere ipsi fas est; nec potest quisque, rennente qui detinet, istam frangere, & sic liberum virium alterius usum cohibendo, lædere illud quod ejus originitus quoque fuerit proprium. *Nuda etiam Detentio*, quæque sine certo quodam proposito suscepta est, ex jure naturæ eundem prodit effectum; nec cuidam permittitur suum alieno interponere consilio. *Detentio* autem mox in *Possessionem propriæ* dictam effertur, ubi cum ea conjugatur rem sibi ha-

bendi & utilitatibus suis adaptandi detinentis animus. Durat posseſſio quamdiu detentionem tueatur, quam vero ex arbitrio protrahere conceditur. Qui itaque *primus* rei cuiusdam ad ſpotæ apprehenderit posſeſſionem, eum ab hac amo vere tertio non datum. Manet ſcilicet iſta donec protrahitur ſucepta rei iſpicio quoad videbitur *detentio*. Quod si autem detentionem rei cuiusdam ad ſpotæ detinens quis dereliquerit, rem iſtam ejusque posſeſſionem arripere cuicunque licet.

Dum vero in *detentione* ejusmodi quisquam adhuc veratur, ita in rem iſtam agere valet, ut iſpa tota quanta *deſtruatur*, vel quoad *physicam* ſuam ſubſtantiam detinentis culpa deleatur. Quod fieri potest, aut rei aliqua, quam vocant, cum corporali detinentis iſpicio ſubſtantia *adſimilatione*; aut aliter & alios in fines. Neque a *juſtitia* omnes ſupra laudati in rem agendi modi abhorrent, ideo ſcilicet quod non nill res ad ſpotæ illis ſubintelligantur, quodque ex ratiocinatione longe ſimpliciſſima, *vires* noſtras, proprietatis jure quodam, natura nobis ſuppeditaverit.

Qua autem fieri potest ratione, ut quæ res fuerit *nullius*, nobis in manentem proprietatem cedat? Etenim quæ ab idea *detentionis* derivantur omnia, parum ea fane ad condendam proprietatem valent. Neque diſſicultati huic ſolvendæ ſufficit quam ut proprietatis neceſſitatem declararet, ambiguo ut videntur fenſu proponuit *Kantius* diſtinctionem, posſeſſionem inter *noumenon* & *phanomenon*.

Necesse nihil tamen minus eſt, ut in ſystemate Jurisprudentiæ Naturaliſ certis & indubijs fundamenlis *externa* quoque *proprietas* fulciatur; quæ enim *detentionem* comitantur, homini nullo modo ſufficient jura. Neque fieri potest, ut rem, qua longius uti opus alicui ſit, ſemper in *detentione* habeat. Iſta autem rupta, rumpitur quoque omne in eam rem jus, quatenus

nus scilicet nulla jam constituta sit *proprietas*; qua vero non-dum enata, cultus quoque omnis rerum extra nos positarum frustra expectatur. Ceterum ad *civilem societatem* confugere hec non licet, nisi jus naturæ nullum esse insimul consitearis. Quod vero ad *proprietatem* in genere adtinet, & cum-primum *fundamentalem* illam gentium liberarum, hæc neque ex statu earum sociali, neque ex positiva legislatione derivari se patitur.

Externa ista introduci non potest *proprietas*, nisi effecta in res extra nos positas, quo *juridica* earum mutatur substantia, i. e. quo *e numero adespotarum* in classem earum, qua-rum certi sunt domini, evanantur.

Ad *effectum autem omnem extra nos productum*, pertinet causæ *efficientis* cum materiali quadam conjunctio. Materialis vero illa, quam vocant, *causa*, nihil aliud est, nisi rerum extra nos positarum *qualitas* ista, qua in *nullius* sunt mancipio. Cujus autem qualitatis vi efficitur, ut privatus quisque, sine *laesione alterius*, res eas in manentem sibi vindicare valeat possessionem. Neque sat. Potest etenim privatus quisque res illas detinens eas jure quodam funditus *delere*, & sic eas quoque *in proprietatem* sibi *adquirere*. Sita itaque est in re omni extra nos posita *juridica* potestas quedam, qua, momento quoconque, in privatam transmigrare poslit proprietatem.

Vidimus inventam jam laudatæ mutationis causam *materiam*; restat ut vim istam *efficientem*, qua mutatio ipsa peragitur, inveniemus. Neque latet. Nulla enim alia esse potest quam quæ ab homine proficiuntur. Quæritur itaque jam non nisi de modo quo vis ista agere solet, & qua ratione efficiat, ut rei extra nos positæ, quoad juridicam substantiam, mutatio ista perficietur. Modus autem effectus ejusmodi ita semet ef- singit

fingit, ut subiectum efficiens inter & rem, in quam agat, manens quedam exoriatur conjunctio. Qua vero evenit, ut rem eis quæ sua sunt adnumeret, sive quod idem valet, quandoquidem aliud quidquam non habet quod suum est, huic addat quod originitus fuerit suum.

Rem quamcumque extra nos positam quisque suam pronuntiat, qui istam sic sibi fumit, ut illa privari non queat, nisi laedatur insimul quod fuerit originitus suum. Quod vero jam in detentione ipsa, & qua late ista pateat, locum habet. Agitur autem, ut finita jam detentione, eadem tamen ratio adhuc maneat. Quod haud aliter ac sequentibus fieri potest conditionibus.

Vires scilicet cuiuscunq[ue] originitus sive sunt. Sic quoque, nisi nomen earum sit vanum, quæ viribus hisce producuntur. Neque demonstratione eget quid circa res adespota[rum] juris sit. Ubi itaque vires cuiusdam sic in rem quæ nullius est insuant, ut re ista privari non poshit, nisi privetur insimul eo quod viribus ejus fuerit productum, res laudata sua sit, & in externam ejus proprietatem abit.

Originaria proprietatis *externæ* adquisitio, partim titulum querdam juris monstrat, qui *qualitate rei nullius*, qua talis, continetur, partim adjumentum quoddam adquirendi sistit, quod vero totum quantum in *Occupatione* jacet. Est autem sic *occupatio* aliud nil, nisi hypothesis quedam, egisse quemquam sic in rem adesporam, ut ea posthac, & nullo habito detentionis respectu, orbari non poshit, nisi laedatur insimul quod fuerit originitus suum, cuique rem istam adscriperit; quoniam scilicet hanc ei subducere non licet, nisi subducatur eidem quod fuerit usu virium suarum productum.

Quod

Quod vero modi eiusdem adquirendi singularem optime exprimit characterem, hoc est, rei nempe externæ cultus, consumtio & præcipua formatio. Quarum ultima, simplicissimam omnino occupationis naturam indolemque ostendit, minime tamen unicam. Est porro occupatio rerum aut immobiliū aut mobilium. Quæ utraque diversis fieri potest modis. Quare etiam accidit, ut omnis, virium humanarum contentione, cujuscunque demum sit naturæ aut gradus, excitata rerum adespotarum adprehensio, animo sibi habendi incepta, & eo usque peracta, ut adit potestatis cum exclusione aliorum in eas pro iubitu agendi possilitas, occupatio quoque appellatur. In ista autem, qua tali, originarium offendimus externæ omnis proprietatis fundamentum.

Constat jam quo originitus pacto extiterit alicui externum quoddam *Suum*, illudque hypotheticum & adquisitum. Colligere hinc quoque licet, quid sit *Dominium*, senu strictiori sub examen revocatum. Est scilicet jus perpetuum manensque, sine respectu ad momentaneam rei cuiusdam detencionem, determinatum, & exclusis aliis omnibus, in singularem extra nos positam rem corporalem, quoad ejus subitantiam, sibi & nomine suo agendi. Cujus autem quatuor numerantur elementa: *Proprietas* videlicet, *Ususfructus*, *Possessio* & *Vindicatio*.

Possessionem quæ sic oritur, longe esse aliam, ac ea, quæ in origine proprietatis omnis cogitatur atque proponitur, *Possessio*, facile patet. Quemadmodum enim, ante conditam proprietatem omnem, locum hæc habet; sic etiam notione dominii, ut pars illius constituens, & ut conditio fundamentalis qua sola exerceri posit, illa comprehenditur. Velit quisquam de eo quod suum est decernere; adit ei non modo *physica* quedam, & ab alio-

aliorum consilii haud pendens decernendi potestas, *disponendique possiblitas*; sed sit quoque hujus possibilitatis ipse *consilius*, & cuj facultate pro libitu agendi ejus quoque animum conjugat. Quæ vero possiblitas ultimo hoc loco *possessio* audit.

P. II.

Tria sunt, ex sententia Ictorum Romanorum, juris omnis positivi objecta; *personæ* duntaxat, *res* & *actiones*. Res autem, sensu latiori, audit omne quicquid non persona, sensu strictiori, quicquid neque persona, neque actio, sensu autem strictissimo, quicquid neque persona, neque actio, neque factum prædicatur.

Res aut *divini* aut *humani* *juris* esse docuit jam Caius. Illas in *sacras*, *sanctas* & *religiosas* dispescunt; harum vero duo constituant genera, quorum prius illud *publicas*, *universitatis*, *privatas*, *singulorumque* res complectitur, alterum *communes*, *sive communes jure naturali*, *omnium hominum communes*, *communes negative tales*, *nulliusque cet.* res comprehendit.

Divini *juris* adpellant quæ Religione ex usu commerciorum secernuntur. Res itaque & *sacras* & *religiosas* & *sanctas* *nullius*, & quod *divini* sit *juris*, id quoque *nullius in bonis* esse autumantur.

Res Sacrae dicuntur, quæ Deo rite sunt consecratae. Quæ vero habentur, aut *vere tales*, quæ proprie consecrantur, & instrumenta sunt cultus divini; aut *quasi sacrae*, quæ adjuvant & sustentant potius divinum cultum, quam immediate ei interviunt, quasque ecclesiasticas nuncupare mos quibusdam invauit. *Res porro Religiosæ* loca adpellantur, in quæ mortui illa

Theses.

1.

Quam proposuit primum *Sonnenfelsius*, deinceps professi sunt *Beccaria* ejusque sectatores opinionem, esse scilicet capitales poenas neque gravissimas, neque ejus indolis, ut praे ceteris poenarum speciebus, a criminibus absterrent, eam psychologico carere fundamento arbitramur,

2.

Jusjurandum omne, cum *Konopakio* malum, licet necessarium autem sumamus,

3.

Difficilis admodum quæstio est, quoisque juris sit naturalis quod pro rebus teneantur personæ. Huic autem contrarium esse, quod æris alieni causa, remota doli omnis suspicione, in carcerem quis mittatur, affirmare nulli dubitamus.

4.

Pervagata ea est Legumlatorum fere omnium sententia, qua publice semper fieri jubeant poenarum criminalium executionem. Cui autem ut non penitus assentiamur, haud paucæ sunt quæ suadent rationes.

5.

Haud nobis probatur ea, qua uti ultimis his lustris cœperunt gentes quædam Europeæ, deportationis in remotissimas mundi regiones poena, utpote quæ aut lenis nimium, aut dura nimis videatur.

6.

In dijudicandis casibus civilibus *Æquitatis* nullus est, & in criminalibus, non nisi exiguis locis. Neque vim illius, ad mutandam, quæ originitus Legumlatoris fuerit, mentem extendere Judici licet.

7.

Ad impediendam poenarum vim, nihil magis expedit, quam solita Populi circa eas ignorantia.

8.

Delictorum poenas, ob delinquendi occasionem temperandas esse censemus; sit modo occasio illa haud quæsita, sed forte fortuna oblata, haud ex delinquentis ingenio, sed aliunde, a causa scilicet externa derivanda; a reo haud provisa, sed præter ejus exspectationem subitoque exorta; non patam & publice proposita, sed delinquenti, de cuius dicto quæritur, propriis.

9.

Jusso eum, qui paret, a poena non excusat, neque eam minuit.

10.

Delatores ad indicanda crimina præmiis non esse provocandos excludamus.

11.

Reorum in rempublicam merita, in causis levandæ poenæ numeranda non esse, nobis est persuasum.

12.

Criminum causam efficaciem haud invenies alteram præter legum ipsorum ineptitudinem.

13.

Quæ in legi poenali non expresse nominantur facta, ea non per analogiam qualemcumque in poenam imputabilia declarare judici licet, nisi tacite lege ipsa contineantur.

14.

Dolum quem vocant indirectum e jure criminali eliminandum profus esse putamus.

15.

Præscriptionem Criminalem vacillanti admodum fundamento nisi, nec nisi analogia quadam a præscriptis jam actionibus ad præscribendas quoque accusationes, exortam contendimus.

16.

Captivum e sola custodia semetipsum per fugam liberantem, nisi aliud simul delictum admiserit, vix puniendum esse, cum Meistero judicamus.

17.

Quæ circa orphedam legibus exterarum quarundam gentium præcipiuntur omnia, ea inutilia esse nec lege digna satis credimus.

18.

Autochiriam delictum a Legumlatore recte haberi valde est quod dubitemus.

19.

Tantum abest ut Blasphemie vel atrocissimæ primum in eriminum systematum locum tribuamus, ut potius in classem injuriarum eam velimus relatam.

20.

Quæ minorenem infamiae penam incurrire jubet, næ illa Reipublicæ parum consulit legum latio.

21.

An falso monetae, an falsi tantummodo crimen circa chartaceam pecuniam committi censetur, magna ultimis his lustris fuit Icterum controversia. Nos in legibus condendis huic sententiae addictos ingenue confitemur.

22.

Ad crimina læse majestatis referendam esse usurpationem jurium majestaticorum ac regalium, in perduellionem licet non incidat, refragantibus quibusdam qui jurium disciplinam profitentur doctoribus, statuere audemus.

23.

Quæ etiamnum pro crimen, eoque capitali, habita fuerit hæresis, criminis per se rationem non habet, & est ex jure criminali sine ulla dubitatione eliminanda.

24.

Qui homicidium insidiosum sive proditorum, distinctam esse homicidii speciem negant, magnopere nobis videntur hallucinari.

R.N.M.J. 6198